

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

12. listopadu 2014 *

„Kasační opravný prostředek — Kartelové dohody — Trh s plochým sklem v Evropském hospodářském prostoru (EHP) — Stanovení cen — Výpočet výše pokuty — Zohlednění vnitřních prodejů podniků — Přiměřená lhůta — Přípustnost písemností s ohledem na jednání Tribunálu“

Ve věci C-580/12 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 10. prosince 2012,

Společnost Guardian Industries Corp., se sídlem v Dover (Spojené státy americké),

Společnost Guardian Europe Sàrl, se sídlem v Dudelange (Lucembursko),

zastoupené F. Louisem, avocat, jakož i H.-G. Kamannem a S. Völckerem, Rechtsanwälte, zmocněným O'Dalym, solicitor,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelky),

příčemž další účastníci řízení je:

Evropská komise, zastoupená A. Dawesem a R. Sauerem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas a C.G. Fernlund (zpravodaj), soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. prosince 2013,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 29. dubna 2014,

vydává tento

* Jednací jazyk: angličtina.

Rozsudek

- 1 Kasačním opravným prostředkem se společnost Guardian Industries Corp. a společnost Guardian Europe Sàrl (dále jen společně „společnost Guardian“) domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise (T-82/08, EU:T:2012:494, dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál zamítl jejich žalobu směřující ke zrušení rozhodnutí Komise C(2007) 5791 final ze dne 28. listopadu 2007 v řízení podle článku [81 ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/39165 – Ploché sklo) (dále „sporné rozhodnutí“) v rozsahu, v jakém se jich týká, a ke snížení pokuty, která jim byla uvedeným rozhodnutím uložena.

Právní rámec

Nařízení (ES) č. 1/2003

- 2 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) stanoví v čl. 23 odst. 2 a 3 následující:

„2. Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

- a) se dopouštějí jednání v rozporu s články 81 nebo 82 Smlouvy nebo
- b) porušují rozhodnutí nařizující předběžná opatření podle článku 8 nebo
- c) nesplní nabídku závazku, kterou jsou vázány na základě rozhodnutí podle článku 9.

Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

Pokud protiprávní jednání sdružení souvisí s činností jeho členů, nesmí pokuta přesáhnout 10 % součtu celkového obratu všech členů aktivních na trhu dotčeném protiprávním jednáním sdružení.

3. Při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání.“

- 3 Článek 31 nařízení č. 1/2003 stanoví:

„Soudní dvůr má neomezenou příslušnost přezkoumávat rozhodnutí, kterými Komise stanovila pokutu nebo penále. Může uloženou pokutu nebo penále zrušit, snížit nebo zvýšit.“

Pokyny pro vedoucího kanceláře

- 4 Pokyny pro vedoucího kanceláře Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 5. července 2007 (Úř. věst. L 232, s. 1), ve znění platném ke dni 17. května 2010 (Úř. věst. L 170, s. 53, dále jen „pokyny pro vedoucího kanceláře“), stanoví v článku 11 následující:

„1. Vedoucí soudní kanceláře stanoví lhůty uvedené v jednacím řádu v souladu s pověřením, které mu udělil předseda.

2. Písemnosti, které dojdou soudní kanceláři po uplynutí lhůty stanovené pro jejich doručení, mohou být přijaty pouze se svolením předsedy.

3. Vedoucí soudní kanceláře může prodloužit stanovené lhůty v souladu s pověřením, které mu udělil předseda; je-li to namístě, předloží předsedovi návrhy týkající se prodloužení lhůt.

Žádosti o prodloužení lhůt musí být řádně odůvodněny a předloženy dostatečnou dobu před uplynutím stanovené lhůty. Lhůta může být prodloužena více než jednou pouze z výjimečných důvodů.“

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

- 5 Z bodů 1 až 10 napadeného rozsudku vyplývá, že Komise ve sporném rozhodnutí měla za to, že podniky Guardian, Asahi Glass, Pilkington a Saint-Gobain se účastnily jediného a pokračujícího jednání porušujícího čl. 81 odst. 1 ES a spočívajícího ve stanovení cen v odvětví plochého skla v rámci Evropského hospodářského prostoru (EHP). Ohledně podniku Guardian Komise konstatovala trvání porušení od 20. dubna 2004 do 22. února 2005 a z tohoto titulu uložila společností Guardian Industries Corp. a Guardian Europe Sàrl společně a nerozdílně pokutu ve výši 148 milionů eur.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 6 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 12. února 2008 společnost Guardian podala žalobu směřující k částečnému zrušení sporného rozhodnutí a ke snížení pokuty, kterou jí Komise uložila.
- 7 Na podporu návrhového žádání směřujícího ke zrušení společnost Guardian uplatnila jediný žalobní důvod vycházející z nesprávných právních posouzení týkajících se doby trvání její účasti na kartelové dohodě a zeměpisného rozsahu kartelové dohody.
- 8 Návrhové žádání směřující ke snížení pokuty spočívalo na třech žalobních důvodech. První žalobní důvod směřoval k vyvození důsledků z důvodu směřujícího k částečnému zrušení sporného rozhodnutí. Druhým důvodem společnost Guardian uplatnila porušení zásady zákazu diskriminace a povinnosti odůvodnění. Třetí důvod vychází z nesprávného posouzení úlohy společnosti Guardian v dotčené kartelové dohodě a z porušení zásady zákazu diskriminace.
- 9 Tribunál žalobu zamítl v plném rozsahu.
- 10 Úvodem Tribunál z důvodů uvedených v bodech 19 až 22 napadeného rozsudku zamítl argumenty uplatněné společností Guardian za účelem zpochybnění přípustnosti dopisu předloženého Komisí dne 10. února 2012 (dále jen „dopis ze dne 10. února 2012“).
- 11 Tribunál z důvodů uvedených v bodech 28 až 93 napadeného rozsudku zamítl návrhová žádání směřující ke zrušení sporného rozhodnutí. Návrhová žádání směřující ke snížení pokuty byla zamítnuta z důvodů uvedených v bodech 94 až 124 napadeného rozsudku.

Návrhová žádání účastnic řízení

- 12 Společnost Guardian navrhuje, aby Soudní dvůr
- zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v jakém Tribunál potvrdil sporné rozhodnutí, které vyloučilo zohlednění prodejů uskutečněných mezi společnostmi téže skupiny (dále jen „vnitřní prodeje“) pro účely výpočtu pokut uložených ostatním adresátům uvedeného rozhodnutí;
  - snížil o 37 % výši pokuty, jež jí byla uložena;
  - zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v jakém Tribunál rozhodl, že dopis ze dne 10. února 2012 je přípustný, prohlásil uvedený dopis za nepřípustný a vyřadil jej ze spisu;

- snížil přinejmenším o 25 % výši pokuty, která jí byla uložena, za účelem zhojení okolnosti, že Tribunál porušil její právo na účinnou soudní ochranu v přiměřené lhůtě, a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení, včetně nákladů řízení před Tribunálem.

13 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- kasační opravný prostředek zamítl;
- podpůrně zamítl návrh na snížení pokuty a
- uložil společnosti Guardian náhradu nákladů řízení vynaložených v řízení v prvním stupni i v řízení o kasačním opravném prostředku.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

14 Na podporu kasačního opravného prostředku společnost Guardian uplatňuje tři důvody, které je třeba přezkoumat v jiném pořadí, než ve kterém byly předloženy.

K důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu z porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě

Argumentace účastnic řízení

- 15 Společnost Guardian tvrdí, že délka řízení před Tribunálem je porušením základního práva na spravedlivý proces v přiměřené lhůtě zakotveného v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie a že takové porušení odůvodňuje snížení pokuty, která jí byla uložena sporným rozhodnutím. Společnost Guardian na jednání uvedla, že ve světle rozsudků Gascogne Sack Deutschland v. Komise (C-40/12 P, EU:C:2013:768), Kendrion v. Komise (C-50/12 P, EU:C:2013:771) a Groupe Gascogne v. Komise (C-58/12 P, EU:C:2013:770) hodlá změnit návrhová žádání. Společnost Guardian tedy požaduje, aby Soudní dvůr prohlásil, že doba, po kterou Tribunál projednával věc v prvním stupni, byla nepřiměřená.
- 16 Komise na jednání uvedla, že bere zpět své námitky týkající se přípustnosti tohoto důvodu a že ve věci samé má za to, že snížení pokuty by nebylo vhodné, a navrhuje, aby Soudní dvůr případně upřesnil kritéria umožňující určit, zda došlo k porušení zásady přiměřené lhůty.

Závěry Soudního dvora

- 17 Je třeba připomenout, že sankcí za porušení povinnosti vyplývající z čl. 47 druhého pododstavce Listiny unijním soudem, která ukládá rozhodnout věci, které uvedenému soudu byly předloženy, v přiměřené lhůtě, je žaloba na náhradu škody podaná k Tribunálu, protože taková žaloba představuje účinný prostředek nápravy (rozsudek Gascogne Sack Deutschland v. Komise, EU:C:2013:768, bod 89).
- 18 Z toho plyne, že návrh směřující k náhradě škody způsobené Tribunálem tím, že nerozhodl v přiměřené lhůtě, nemůže být předložen přímo Soudnímu dvoru v rámci kasačního opravného prostředku, ale musí být předložen u samotného Tribunálu (rozsudek Gascogne Sack Deutschland v. Komise, EU:C:2013:768, bod 90).

- 19 Je tedy věcí Tribunálu, který je příslušný na základě čl. 256 odst. 1 SFEU, aby případně rozhodl o takových návrzích na náhradu škody a zasedal přitom v jiném složení, než když rozhodoval o sporu, který vedl k řízení, jehož délka je kritizovaná, a použil kritéria definovaná v bodech 91 až 95 rozsudku *Gascogne Sack Deutschland v. Komise* (EU:C:2013:768).
- 20 Jelikož je v této souvislosti zřejmé, aniž je třeba, aby účastníci řízení předložili v tomto ohledu důkazy, že Tribunál dostatečně závažným způsobem porušil svoji povinnost rozhodnout v přiměřené lhůtě, může Soudní dvůr na toto pochybení poukázat. V projednávané věci doba trvání řízení před Tribunálem, tedy téměř čtyři roky a šest měsíců, včetně zejména více než tří let a pěti měsíců, které uplynuly od ukončení písemné části řízení, po podání vyjádření Komise k žalobě, do zahájení ústní části řízení, nemůže být odůvodněna žádnou z okolností vlastních věci, v níž došlo k projednávanému sporu.
- 21 Mimoto z úvah uvedených v bodech 17 až 19 výše vyplývá, že důvod vycházející z porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě, musí být zamítnut.

K důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu z porušení práva na obhajobu a zásady rovnosti zbraní

Argumentace účastnic řízení

- 22 Tento důvod směřuje proti bodům 21 a 22 napadeného rozsudku, kterými Tribunál prohlásil za přípustný dopis ze dne 10. února 2012, který mu zaslala Komise.
- 23 Uvedený dopis byl poslán poslední pracovní den před dnem jednání a podle společnosti Guardian poprvé uvádí stanovisko Komise týkající se způsobů výpočtu snížení pokuty. Tento dopis obsahoval nové skutečnosti a byl zaslán bez předchozího povolení Tribunálu a bez odůvodnění.
- 24 Společnost Guardian zdůrazňuje, že navzdory pozdnímu zaslání dopisu jej Tribunál v bodě 22 napadeného rozsudku prohlásil za přípustný, jednak vzhledem k jeho „obsahu“ a jednak vzhledem ke „skutečnosti, že tento dopis byl předán [společnosti Guardian], kte[rá] k němu mohl[a] podat vyjádření na jednání“. Společnost Guardian má za to, že toto posouzení je v rozporu s čl. 11 odst. 3 pokynů pro vedoucího kanceláře.
- 25 Zásada rovnosti zbraní a dodržování zásady kontradiktornosti požadují, aby se diskuze na jednání omezily na skutečnosti obsažené ve spisu, které mohly být projednány písemně. Pouhá možnost být v průběhu řízení vyslechnut ohledně pozdě předložených důkazů neumožňuje dodržení práva na obhajobu. Podle judikatury Tribunálu v této oblasti měl Tribunál dopis ze dne 10. února 2012 prohlásit za nepřípustný (rozsudky *Solvay v. Komise*, T-30/91, EU:T:1995:115, body 83 a 101; *BASF v. Komise*, T-175/95, EU:T:1999:99, bod 46 a *AstraZeneca v. Komise*, T-321/05, EU:T:2010:266, bod 27).
- 26 Společnost Guardian tvrdí, že bod 22 napadeného rozsudku neobsahuje žádné odůvodnění umožňující pochopit, proč byla konstatována přípustnost uvedeného dopisu, zejména vzhledem k jeho obsahu.
- 27 V důsledku toho má společnost Guardian za to, že rozhodnutí Tribunálu založit do spisu dopis ze dne 10. února 2012, obsažené v uvedeném bodu 22, musí být zrušeno, a navrhuje, aby Soudní dvůr prohlásil uvedený dopis za nepřípustný.
- 28 Komise tvrdí, že tento žalobní důvod je irelevantní. Vzhledem k tomu, že společnost Guardian neprokázala, že v případě neexistence dopisu ze dne 10. února 2012 by Tribunál dospěl k jinému závěru ohledně výše pokuty, která byla tomuto podniku uložena, je totiž tento důvod irelevantní.

- 29 V každém případě je podle Komise uvedený důvod neopodstatněný. Tvrdí, že Tribunál na základě přezkumu v plné jurisdikci může s výhradou dodržení zásady kontradiktornosti zohlednit pozdě předložené skutečnosti. Uvedená zásada přitom byla v projednávané věci dodržena, neboť společnost Guardian se mohla vyjádřit k obsahu uvedeného dopisu na jednání, ale rozhodla se tak neučinit. Komise poznamenává, že společnost Guardian měla před jednáním třídní lhůtu na vyjádření se k dopisu či podání žádosti k Tribunálu, aby mohla buď předložit písemná vyjádření, nebo se vyjádřit na jednání.

Závěry Soudního dvora

- 30 Je třeba připomenout, že zásada dodržování práva na obhajobu je základní zásadou unijního práva. Bylo by porušením této zásady, kdyby soudní rozhodnutí bylo založeno na skutečnostech a dokumentech, s nimiž se samotní účastníci řízení, nebo některý z nich, nemohli seznámit, a k nimž nemohli zaujmout stanovisko (rozsudek *Snupat v. Vysoký úřad*, 42/59 a 49/59, EU:C:1961:5, 156).
- 31 Zásada rovnosti zbraní, která je důsledkem samotného pojmu „spravedlivý proces“ a má za cíl zajistit rovnováhu mezi účastníky řízení a zaručit, že jakýkoli dokument předložený soudu může být posouzen a napaden kterýmkoli účastníkem řízení, znamená povinnost nabídnout každému účastníku řízení přiměřenou možnost prezentovat svoji věc včetně důkazů za podmínek, které ho nestaví do jasně nevýhodnější situace oproti jeho protivníkovi (rozsudek *Otis a další*, C-199/11, EU:C:2012:684, body 71 a 72).
- 32 V dopise ze dne 10. února 2012 Komise zamýšlela odpovědět na dopis společnosti Guardian týkající se výpočtu pokuty, zaslaný pro účely přípravy jednání Tribunálu, a předat Tribunálu určité číselné údaje, o které se opřela při výpočtu obratu na relevantním trhu čtyř podniků, kterým bylo určeno sporné rozhodnutí. Komise na základě těchto údajů uvedla, že by v případě, že by Tribunál rozhodl o snížení pokuty, toto snížení nemělo přesáhnout 30 %.
- 33 Je nesporné, že společnost Guardian obdržela kopii dopisu dne 10. února 2012. Rovněž měla třídní lhůtu na seznámení se s jeho obsahem před jednáním. Kvůli povaze a obsahu tohoto dopisu nelze takovou lhůtu považovat za přehnaně krátkou, a to nezávisle na skutečnosti, že Tribunál údajně porušil ustanovení čl. 11 odst. 3 pokynů pro vedoucího kanceláře. Dále je nesporné, že společnost Guardian nepožádala Tribunál ani o možnost podat písemné vyjádření k dopisu, ani o možnost vyjádřit se k němu na jednání. Konečně společnost Guardian mohla své argumenty týkající se přípustnosti dopisu i jeho obsahu uplatnit během jednání.
- 34 Z těchto skutečností plyne, že společnost Guardian neprokázala, že Tribunál porušil její právo na obhajobu či zásadu rovnosti zbraní, když nedohlédl na to, aby měla dostačující lhůtu k seznámení se s dopisem ze dne 10. února 2012 a k tomu, aby se k němu mohla písemně vyjádřit (obdobně viz rozsudek *Corus UK v. Komise*, C-199/99 P, EU:C:2003:531, bod 25).
- 35 Za takových podmínek se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 22 napadeného rozsudku rozhodl, že „[v]zhledem k obsahu tohoto dopisu a skutečnosti, že tento dopis byl předán [společnosti Guardian], kter[á] k němu mohl[a] podat vyjádření na jednání, je třeba dotčený dokument považovat za přípustný“.
- 36 Z toho plyne, že tento důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

K důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu z porušení zásady rovného zacházení a povinnosti odůvodnění

Argumentace účastnic řízení

- 37 Společnost Guardian tvrdí, že Tribunál v bodech 104 až 106 napadeného rozsudku porušil zásadu rovného zacházení. Odmítl připustit, že při výpočtu pokuty musí být zohledněny vnitřní prodeje stejným způsobem jako prodeje třetím osobám.
- 38 Tribunál tím rovněž nevzal v potaz ustálenou judikaturu a ustálenou rozhodovací praxi reagující na potřebu zabránit jakékoli diskriminaci mezi podniky, které jsou vertikálně integrované, a podniky, které nejsou vertikálně integrované. Taková rovnost zacházení je uložena Komisi jak v Pokynech o metodě stanovování pokut udělených podle s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171), tak v Pokynech pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2006“).
- 39 Společnost Guardian vytýká Tribunálu, že neuvedl, proč se odchýlil od uvedené ustálené judikatury. Tribunál se podle ní omezil na tvrzení uvedené v bodě 104 napadeného rozsudku, že „[e]xistence protisoutěžního jednání [byla] prokázána pouze u prodejů nezávislým zákazníkům“.
- 40 Kromě toho, že Tribunál zkreslil znění bodu 377 sporného rozhodnutí, je uvedené tvrzení irelevantní. Nemá být důležité, zda kartelová dohoda zahrnovala rovněž vnitřní prodeje. Podle společnosti Guardian je totiž klíčovým bodem skutečnost, že vertikálně integrovaný podnik může získat soutěžní výhodu z prodeje produktů dotčených kartelovou dohodou, stejně jako z produktů, které pro něj představují vstupy. Podle společnosti Guardian Komise nikdy v minulosti neprokázala existenci takové výhody a Soudní dvůr připustil, že vyloučení vnitřních prodejů by „nutně“ zvýhodnilo vertikálně integrované producenty (rozsudek KNP BT v. Komise, C-248/98 P, EU:C:2000:625, bod 62). V bodě 105 napadeného rozsudku však Tribunál rozhodl, že nebylo prokázáno, že vertikálně integrované podniky takovou soutěžní výhodu z protiprávního jednání získaly.
- 41 Vzhledem k tomu, že společnost Guardian byla jediným podnikem, který nebyl vertikálně integrovaný, který se protiprávního jednání účastnil má za to, že jediným způsobem znovunastolení rovnosti zacházení je snížení o 37 % pokuty, která jí byla uložena, přičemž tento procentuální podíl odpovídá podílu vnitřních prodejů na celkovém objemu prodejů uskutečněných na relevantním trhu.
- 42 Komise považuje tento žalobní důvod za neopodstatněný.
- 43 Zaprvé Komise tvrdí, že se Tribunál nedopustil zkreslení sporného rozhodnutí ani žádného nesprávného právního posouzení, když konstatoval, že protiprávní jednání se týká výhradně prodejů třetím nezávislým osobám. Má tedy za to, že pouze tyto prodeje mohou sloužit jako základ pro výpočet výše pokuty.
- 44 Zadruhé Komise napadá tvrzení, podle kterého jí judikatura ukládá při výpočtu pokut zohlednit vnitřní prodeje. Toto tvrzení spočívá na myšlence, podle které vertikálně integrovaní producenti nutně získávají soutěžní výhodu na trzích navazujících na trh dotčený kartelovou dohodou. Tato myšlenka je nesprávná, jelikož existence soutěžní výhody plynoucí z kartelové dohody na vstupu závisí na mnoha faktorech a musí být posuzována případ od případu.
- 45 V každém případě judikatura nezakazuje a ani nepožaduje zohlednit vnitřní prodeje (rozsudky KNP BT v. Komise, EU:C:2000:625, bod 62; Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, C-397/03 P, EU:C:2006:328, body 102 a 103; Europa Carton v. Komise, T-304/94, EU:T:1998:89, bod 123; KNP BT v. Komise, T-309/94, EU:T:1998:91, bod 112; Lögstör Rör

v. Komise, T-16/99, EU:T:2002:72, bod 358; Tokai Carbon a další v. Komise, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, EU:T:2005:220, bod 260; Daiichi Pharmaceutical v. Komise, T-26/02, EU:T:2006:75, body 57, 63 a 64, jakož i BST v. Komise, T-452/05, EU:T:2010:167, bod 82).

- 46 Komise uvádí, že vnitřní prodeje v zásadě zohledňuje, pokud má dostačující důkazy pro závěr, že tím byla získána soutěžní výhoda, nebo pokud se kartelová dohoda vnitřních prodejů výslovně týká [rozhodnutí Komise C(2010) 8761 final, ze dne 8. prosince 2010, ve věci COMP/39.309 – LCD].
- 47 Existují však případy, kdy vnitřní prodeje nezohlednila [viz rozhodnutí Komise C(2009) 7601 final, ze dne 7. října 2009, ve věci COMP/39.129 – Výkonové transformátory, a C(2011) 7436 final, ze dne 19. října 2011, ve věci COMP/39.605 – Sklo na katodové trubice].
- 48 Naproti tomu, pokud – jako v projednávané věci – nic s jistotou nenaznačuje, že se kartelová dohoda týkala rovněž vnitřních prodejů, nebo že aktivní účastníci kartelové dohody na navazujícím trhu získali nepřímou výhodu, má Komise za to, že nemůže být právně vázána zohlednit vnitřní prodeje. Uložení takové povinnosti Komisi by omezilo její diskreční pravomoc v oblasti ukládání pokut a mohlo by zásadně zvýšit výši pokut, aniž by bylo nutné prokázat, že kartelová dohoda má skutečný vliv na vnitřní prodeje nebo na navazující trhy. Taková povinnost by mohla vést k diskriminaci mezi jednotlivými účastníky protiprávního jednání pouze na základě formy jejich podnikové struktury.
- 49 Podle Komise není třeba mít za to, že musí vždy přezkoumat, zda jsou vnitřní prodeje spojeny s protiprávním jednáním, pokud vůči všem podnikům účastnícím se téže kartelové dohody zaujme soudržný přístup.
- 50 Zatřetí Komise tvrdí, že společnost Guardian nebyla předmětem žádné diskriminace. Má tudíž za to, že tento podnik nemá právo na žádné snížení pokuty, která mu byla uložena sporným rozhodnutím. Skutečnost, že by zohlednění vnitřních prodejů mohlo vést k uložení vyšších pokut ostatním účastníkům kartelové dohody, neodůvodňuje snížení pokuty uložené společnosti Guardian. Výše uvedené pokuty je vhodná, přiměřená a v souladu s pokyny z roku 2006. Odráží hospodářský význam tohoto podniku v protiprávním jednání. Komise připomíná, že za účelem zajištění odrazujícího účinku pokuty zvýšila pokutu uloženou společnosti Saint-Gobain o 30 %, aby lépe zachytila skutečnost, že šlo o vertikálně integrovaného producenta.

Závěry Soudního dvora

- 51 Je třeba připomenout, že zásada rovného zacházení představuje obecnou zásadu unijního práva, která je zakotvena články 20 a 21 Listiny. Podle ustálené judikatury uvedená zásada vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno (viz zejména rozsudek Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals v. Komise, C-550/07 P, EU:C:2010:512, body 54 a 55 a citovaná judikatura).
- 52 Podle ustanovení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 nesmí pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání přesáhnout 10 % jejich celkového obrátu za předchozí hospodářský rok.
- 53 Komise musí v každém projednávaném případě a při zohlednění kontextu, jakož i cílů sledovaných režimem sankcí zavedeným nařízením č. 1/2003 posoudit sledovaný dopad na dotyčný podnik, a to zejména s přihlédnutím k obrátu, který odráží skutečnou hospodářskou situaci tohoto podniku během období, kdy bylo protiprávní jednání spácháno (rozsudek Britannia Alloys & Chemicals v. Komise C-76/06 P, EU:C:2007:326, bod 25).

- 54 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je za účelem stanovení pokuty možné rovněž přihlídnout jak k celkovému obratu podniku, který představuje údaj, byť jen přibližný a nedokonalý, o jeho velikosti a hospodářské síle, tak k části tohoto obratu, jehož bylo dosaženo zbožím, které je předmětem protiprávního jednání, a který tedy může poskytnout údaj o jeho rozsahu (rozsudky *Musique Diffusion française* a další v. Komise, 100/80 až 103/80, EU:C:1983:158, bod 121; *Dansk Rørindustri* a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 243, jakož i *Archer Daniels Midland* a *Archer Daniels Midland Ingredients* v. Komise, EU:C:2006:328, bod 100).
- 55 Z ustálené judikatury Soudního dvora plyne, že ačkoliv čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 ponechává Komisi širokou posuzovací pravomoc, omezuje její výkon tím, že zavádí objektivní kritéria, která Komise musí dodržet. Na jednu stranu tak má výše pokuty, kterou lze podniku uložit, vyčíslitelnou a absolutní maximální hodnotu, takže maximální výši pokuty, kterou lze uložit danému podniku, lze stanovit předem. Na druhé straně výkon této posuzovací pravomoci je navíc rovněž omezen pravidly jednání, která si Komise sama uložila, zejména v pokynech z roku 2006 (v tomto smyslu viz rozsudek *Schindler Holding* a další v. Komise, C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 58).
- 56 Podle bodu 13 pokynů z roku 2006 „[p]ři určování základní výše uložené pokuty bude Komise vycházet z hodnoty tržeb za zboží nebo služby dotčeného podniku v příslušné zeměpisné oblasti uvnitř EHP, které přímo nebo nepřímo souvisejí s protiprávním jednáním“. Uvedené pokyny v bodě 6 upřesňují, že „kombinace hodnoty tržeb souvisejících s protiprávním jednáním a doby trvání je vhodnou hodnotou pro vyhodnocení [jeho] ekonomického významu [...] a relativní váhy každého podniku, který se podílel na protiprávním jednání“.
- 57 Z toho plyne, že bod 13 pokynů z roku 2006 má za cíl použít jako výchozí bod pro výpočet pokuty uložené podniku částku, která odráží ekonomický význam protiprávního jednání a relativní váhu dotčeného podniku v protiprávním jednání. Proto ačkoli nesporně nelze pojem „hodnota tržeb“ uvedený v tomto bodě 13 rozšířit tak, aby zahrnoval prodeje uskutečněné dotčeným podnikem, které nespadají do působnosti vytýkané kartelové dohody, bylo by nicméně v rozporu s cílem sledovaným uvedeným ustanovením, kdyby měl být uvedený pojem chápán tak, že se týká obratu dosaženého pouze z prodejů, ohledně kterých je prokázáno, že byly skutečně dotčeny uvedenou kartelovou dohodou (rozsudek *Team Relocations* a další v. Komise, C-444/11 P, EU:C:2013:464, bod 76).
- 58 Takové omezení by mimo jiné mělo na následek umělou minimalizaci ekonomického významu protiprávního jednání spáchaného daným podnikem, jelikož pouhá skutečnost, že byl nalezen omezený počet přímých důkazů o prodeích skutečně dotčených kartelovou dohodou, by vedla k uložení pokuty bez skutečného vztahu k působnosti dotčené kartelové dohody. Taková odměna za utajení by rovněž byla v rozporu s cílem účinně stíhat a trestat porušení článku 81 ES, a tudíž ji nelze připustit (rozsudek *Team Relocations* a další v. Komise, EU:C:2013:464, bod 77).
- 59 V každém případě je třeba zdůraznit, že podíl celkového obratu pocházejícího z prodeje produktů, které jsou předmětem protiprávního jednání, nejlépe odráží jeho ekonomický význam. Není tedy namístě rozlišovat mezi uvedenými prodeji podle toho, jestli šlo o prodeje nezávislým třetím osobám či subjektům téhož podniku. Nezohlednění hodnoty prodejů posledně uvedené kategorie by nutně vedlo k neodůvodněnému zvýhodnění vertikálně integrovaných společností a umožnilo jim uniknout sankci přiměřené jejich ekonomickému významu na trhu s produkty, které byly předmětem protiprávního jednání (v tomto smyslu viz rozsudek *KNP BT* v. Komise, EU:C:2000:625, bod 62).
- 60 Kromě prospěchu, který lze očekávat v rámci horizontální dohody o stanovení cen při prodeji nezávislým třetím osobám, mohou vertikálně integrované podniky získat prospěch rovněž z takové dohody na navazujícím trhu se zpracovanými produkty tvořenými mimo jiné produkty, které jsou předmětem protiprávního jednání, a to dvěma různými způsoby. Buď uvedené podniky přenesou ceny

vstupů zvýšené v důsledku protiprávního jednání na zpracované produkty, nebo zvýšení nepřenesou, což jim poskytuje výhodu v oblasti nákladů ve srovnání s jejich konkurenty, kteří získávají stejné vstupy na trhu s produkty, které jsou předmětem protiprávního jednání.

- 61 Z toho důvodu, jak uvedla generální advokátka v bodech 28 až 34 stanoviska, unijní soudy vždy zamítly důvody, kterými vertikálně integrovaní producenti zamýšleli dosáhnout vyloučení jejich vnitřních prodejců z obratu sloužícího jako základ pro výpočet jejich pokuty (rozsudek KNP BT v. Komise, EU:C:2000:625, bod 62; viz rovněž rozsudky Europa Carton v. Komise, EU:T:1998:89, bod 128; KNP BT v. Komise, EU:T:1998:91, bod 112; Lögstör Rör v. Komise, EU:T:2002:72, bod 360 až 363, jakož i Tokai Carbon a další v. Komise, EU:T:2005:220, bod 260).
- 62 Konečně z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že při stanovení výše pokuty nesmí použitím různých metod výpočtu dojít k diskriminaci mezi podniky, které se účastnily téhož jednání porušujícího článek 81 ES (viz rozsudek Alliance One International a Standard Commercial Tobacco v. Komise a Komise v. Alliance One International a další, C-628/10 P et C-14/11 P, EU:C:2012:479, bod 58).
- 63 Jak bylo připomenuto v bodě 58 tohoto rozsudku, pro účely posouzení podílu celkového obratu pocházejícího z prodeje produktů, které jsou předmětem protiprávního jednání, není namístě rozlišovat mezi vnitřními prodejci a prodejci nezávislým třetím osobám. Z toho plyne, že pro určení uvedeného obratu se vertikálně integrované podniky nacházejí ve srovnatelné situaci jako podniky, které vertikálně integrované nejsou. S těmito dvěma druhy podniků tedy musí být zacházeno stejným způsobem. Vyloučit vnitřní prodejce z relevantního obratu by – v neprospěch ostatních – vedlo ke zvýhodnění vertikálně integrovaných podniků prostřednictvím snížení jejich relativní váhy při protiprávním jednání, a to na základě kritéria, které nemá vztah k cíli sledovanému při určení daného obratu, kterým je odrážet ekonomický význam protiprávního jednání a relativní váhu jednotlivých podniků, které se jej účastnily.
- 64 V tomto ohledu Tribunál v bodech 104 až 106 napadeného rozsudku rozhodl, že:
- „104V projednávané věci měla Komise za to, že se protisoutěžní dohody týkaly prodejců plochého skla nezávislým zákazníkům (bod 377 odůvodnění [sporného] rozhodnutí), a proto tyto prodejce použila pro výpočet základní částky pokut (bod 41 odůvodnění, tabulka č. 1, a bod 470 odůvodnění [sporného] rozhodnutí). Komise tudíž z výpočtu pokuty vyloučila prodej plochého skla určený ke zpracování podnikovým úsekem nebo společností téže skupiny. Jelikož byla existence protisoutěžního jednání prokázána pouze u prodejců nezávislým zákazníkům, nelze Komisi vytýkat, že z výpočtu pokuty vyloučila interní prodejce vertikálně integrovanými členy kartelové dohody. Kromě toho jí nelze vytýkat, že neodůvodnila vyloučení uvedených prodejců z výpočtu pokuty.
- 105 Jak uvedla Komise, nebylo dále prokázáno, že vertikálně integrovaní členové kartelové dohody, kteří dodávali dotyčné výrobky oddělením téhož podniku nebo společností, které patřily do téže skupiny podniků, měly nepřímý zisk z dohodnutého zvýšení cen, ani že zvýšení tržních cen na vstupu vedlo ke konkurenční výhodě na trhu výrobků z plochého skla na výstupu.
- 106 Konečně, pokud jde o argument, podle kterého Komise porušila zásadu zákazu diskriminace tím, že z výpočtu pokuty vyloučila interní prodejce, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury zásada rovného zacházení nebo zákazu diskriminace vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné (viz rozsudek [...] BPB de Eendracht v. Komise, T-311/94, [EU:T:1998:93], bod 309 a citovaná judikatura). Jelikož se Komise v projednávané věci domnívala, že se protisoutěžní dohody týkaly pouze cen plochého skla účtovaných nezávislým zákazníkům, vedlo ji vyloučení interních prodejců z výpočtu pokuty v případě vertikálně integrovaných členů kartelové dohody pouze k tomu, že rozdílně zacházela s objektivně rozdílnými situacemi. Proto nelze Komisi vytýkat, že porušila zásadu zákazu diskriminace.“

- 65 Tímto rozhodnutím Tribunál porušil zásady vytyčené judikaturou připomenuté v bodech 52 až 62 tohoto rozsudku.
- 66 Za těchto podmínek musí být důvod uplatněný společností Guardian na podporu kasačního opravného prostředku přijat v rozsahu, v jakém vychází z porušení zásady rovného zacházení, a to aniž je třeba rozhodnout o tomtéž důvodu v rozsahu, v jakém se týká porušení povinnosti odůvodnění ze strany Tribunálu. V důsledku toho je třeba vyhovět kasačnímu opravnému prostředku a zrušit napadený rozsudek v rozsahu, v jakém zamítl žalobní důvod vycházející z porušení zásady zákazu diskriminace, pokud jde o výpočet pokuty a v jakém uložil společnosti Guardian náhradu nákladů řízení.

K žalobě před Tribunálem

- 67 Podle článku 61 statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr, je-li kasační opravný prostředek odůvodněný, v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje. O takový případ jde v projednávané věci. Soudní dvůr má totiž k dispozici veškeré skutečnosti nezbytné k rozhodnutí o žalobě.
- 68 Je však třeba upřesnit rozsah přezkumu Soudního dvora. Tribunál z důvodů uvedených v bodech 28 až 93 napadeného rozsudku zamítl návrhová žádání směřující ke zrušení sporného rozhodnutí. Jelikož společnost Guardian nezpochybnila uvedená posouzení v rámci kasačního opravného prostředku, stala se konečnými. Soudnímu dvoru tedy přísluší přezkoumat spor pouze v rozsahu, v jakém se týká důvodu vycházejícího z porušení zásady rovného zacházení a povinnosti odůvodnění výpočtu pokuty, který byl vznesen na podporu návrhových žádání směřujících ke snížení pokuty.
- 69 Druhý důvod vznesený společností Guardian v žalobě před Tribunálem s cílem dosáhnout snížení pokuty směřoval k nápravě nerovného zacházení v důsledku vyloučení vnitřních prodejů při výpočtu pokuty. Z důvodů uvedených v bodech 51 až 65 tohoto rozsudku je třeba konstatovat, že Komise takovým vyloučením porušila zásadu rovného zacházení.
- 70 V tomto ohledu je třeba uvést, že z bodu 41 oznámení námitek plyne, že ze čtyř adresátů sporného rozhodnutí měla společnost Guardian na relevantním trhu nejnižší podíl odhadovaný mezi 10 % a 20 %. Podíl společnosti Saint-Gobain, mezi 20 % a 30 %, byl vyšší. Naproti tomu ve stadiu sporného rozhodnutí bylo toto pořadí obráceno, a společnost Saint-Gobain tedy měla nejnižší podíl na trhu, tedy mezi 10 % a 20 %, a společnost Guardian nejvyšší, tedy 25 %, aniž sporné rozhodnutí obsahovalo vysvětlení takto významné změny základu pro výpočet pokuty. Vyloučení vnitřních prodejů tedy vedlo ke snížení relativní váhy společnosti Saint-Gobain na protiprávním jednání a souvisejícímu zvýšení relativní váhy společnosti Guardian.
- 71 Nelze přijmout argument Komise, podle kterého byla výše pokuty uložené společnosti Saint-Gobain zvýšena o 30 % za účelem lepšího promítnutí skutečnosti, že šlo o vertikálně integrovaného producenta. Podle bodu 519 sporného rozhodnutí totiž bylo dotčené zvýšení uloženo společnosti Saint-Gobain pro účely uložení dostatečně odrazující pokuty, zejména s ohledem na „její větší přítomnost v odvětví výroby skla“ a „její obrat, [který] je v absolutních číslech zřetelně vyšší než obrat ostatních“.
- 72 Druhý důvod vznesený společností Guardian před Tribunálem s cílem dosáhnout snížení pokuty, kterou jí uložila Komise, tedy musí být prohlášen za opodstatněný.
- 73 Na základě pravomoci přezkumu v plné jurisdikci přiznané Soudnímu dvoru článkem 31 nařízení č. 1/2003 je tedy třeba rozhodnout o výši pokuty, která má být uložena společnosti Guardian (rozsudky Komise v. Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 79, a Alliance One International v. Komise, C-679/11 P, EU:C:2013:606, bod 104).

- 74 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 stanoví, že při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a době trvání protiprávního jednání. Dále z odstavce 2 druhého pododstavce téhož článku 23 vyplývá, že pokuta u každého podniku podílejícího se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.
- 75 I když Soudnímu dvoru přísluší, aby pro účely stanovení výše pokuty v rámci své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci v dané oblasti sám posoudil okolnosti projednávaného případu a druh dotčeného protiprávního jednání, nemůže výkon soudního přezkumu v plné jurisdikci při stanovení výše ukládaných pokut vést k diskriminaci mezi podniky, které se účastnily dohody nebo jednání ve vzájemné shodě v rozporu s čl. 81 odst. 1 ES (rozsudek Komise v. Verhuizingen Coppens, EU:C:2012:778, bod 80).
- 76 Pokud jde o snížení pokuty, účastnice se rozcházejí jak ohledně zásady jejího stanovení, tak ohledně její výše.
- 77 Zprv má Komise za to, že skutečnost, že zohlednění vnitřních prodejí by vedlo k vyšším pokutám pro ostatní účastníky kartelové dohody, neumožňuje snížit pokutu uloženou společnosti Guardian; posledně uvedená společnost toto tvrzení odmítá.
- 78 V tomto ohledu postačí uvést, že konstatuje-li Soudní dvůr protiprávnost sporného rozhodnutí, může v rámci přezkumu v plné jurisdikci nahradit posouzení Komise svým posouzením a v důsledku toho pokutu zrušit, snížit nebo zvýšit (viz rozsudky Groupe Danone v. Komise, C-3/06 P, EU:C:2007:88, bod 61, jakož i Otis a další, EU:C:2012:684, bod 62). Tato pravomoc je vykonávána s přihlédnutím ke všem skutkovým okolnostem (v tomto smyslu viz rozsudek Prym a Prym Consumer v. Komise, C-534/07 P, EU:C:2009:505, bod 86 a citovaná judikatura). Výše uvedený argument Komise tedy musí být zamítnut.
- 79 Zadruhé se účastnice řízení rozcházejí ohledně míry snížení pokuty za účelem kompenzace nerovného zacházení v důsledku vyloučení vnitřních prodejí při výpočtu výše pokuty. Společnost Guardian má na základě srovnání údajů uvedených ve sporném rozhodnutí a údajů v oznámení námitek za to, že je třeba pokutu snížit o 37 %. Komise má v dopise ze dne 10. února 2012 za to, že snížení by nemělo přesáhnout 30 %. Tvrdí, že údaje, na kterých společnost Guardian zakládá své výpočty, zahrnují prodeje určitých druhů skla uvedené v oznámení námitek, ale neuvedené ve sporném rozhodnutí.
- 80 Za těchto podmínek s ohledem na všechny skutkové a právní okolnosti projednávané věci je třeba pokutu uloženou společnosti Guardian v článku 2 sporného rozhodnutí snížit o 30 % a stanovit ji ve výši 103 600 000 eur.

K nákladům řízení

- 81 Článek 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.
- 82 Podle čl. 138 odst. 1 stejného jednacího řádu, který se použije na základě svého čl. 184 odst. 1 na řízení o opravném prostředku, se účastník řízení, který neměl ve věci úspěch, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 83 Článek 138 odst. 3 jednacího řádu stanoví, že pokud měli účastníci řízení ve věci částečně úspěch i neúspěch, ponese každý z nich vlastní náklady řízení. Jeví-li se to však vzhledem k okolnostem v projednávané věci jako odůvodněné, může Soudní dvůr rozhodnout, že účastník řízení ponese vlastní náklady řízení a nahradí část nákladů řízení vynaložených druhým účastníkem řízení.

- 84 Vzhledem k tomu, že kasačnímu opravnému prostředku společnosti Guardian bylo částečně vyhověno, je třeba Komisi uložit, že ponese své náklady řízení související s řízením v prvním stupni, jakož i s řízením o kasačním opravném prostředku, a nahradí polovinu nákladů vynaložených společnostmi Guardian v rámci obou řízení. Společnost Guardian ponese polovinu vlastních nákladů souvisejících s uvedenými řízeními.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) **Rozsudek Tribunálu Evropské unie Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise (T-82/08, EU:T:2012:494) se zrušuje v rozsahu, v jakém zamítl žalobní důvod vycházející z porušení zásady zákazu diskriminace, pokud jde o výpočet pokuty uložené společně a nerozdílně společností Guardian Industries Corp. a Guardian Europe Sàrl, a v jakém posledně uvedeným uložil náhradu nákladů řízení.**
- 2) **Článek 2 rozhodnutí Komise C(2007) 5791 final ze dne 28. listopadu 2007 v řízení podle článku [81 ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/39165 – Ploché sklo) se zrušuje v rozsahu, v jakém společností Guardian Industries Corp. a Guardian Europe Sàrl společně a nerozdílně ukládá pokutu ve výši 148 000 000 eur.**
- 3) **Výše pokuty uložené společně a nerozdílně společností Guardian Industries Corp. a Guardian Europe Sàrl z důvodu protiprávního jednání konstatovaného v článku 1 uvedeného rozhodnutí se stanoví na částku 103 600 000 eur.**
- 4) **Kasační opravný prostředek se ve zbývajících částech zamítá.**
- 5) **Evropská komise ponese vlastní náklady související s řízením v prvním stupni, jakož i s řízením o kasačním opravném prostředku, a nahradí polovinu nákladů vynaložených společnostmi Guardian Industries Corp. a Guardian Europe Sàrl v rámci obou uvedených řízení.**
- 6) **Společnosti Guardian Industries Corp. a Guardian Europe Sàrl ponесou polovinu vlastních nákladů řízení souvisejících s uvedenými řízeními.**

Podpisy.